

**Конкульовська Юлія**  
студентка групи ПФМз-51  
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,  
м.Тернопіль, Україна  
**Julia Konkulovska**  
student group ПФМз -51  
Ternopil Ivan Puluj National Technical University,  
Ternopil, Ukraine  
Науковий керівник: **Кудлак Віталій**,  
доцент кафедри економіки та фінансів  
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,  
м.Тернопіль, Україна  
Scientific supervisor: **Vitaliy Kudlak**  
Associate Professor of the Department of Economics and Finance  
Ternopil Ivan Puluj National Technical University,  
Ternopil, Ukraine

**МОДЕЛЮВАННЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ  
БЮДЖЕТНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ  
MODELING AND ECONOMIC EVALUATION OF FINANCIAL ACTIVITY OF A  
BUDGET ORGANIZATION**

Згідно зі статтею 2 Бюджетного кодексу України, бюджетна установа – це орган, установа чи організація, передбачена Конституцією України, а також установа чи організація, створена у встановленому порядку органами державної влади чи органами місцевого самоврядування, яка повністю утримується за рахунок відповідно державного бюджету чи місцевих бюджетів. Бюджетні установи є неприбутковими [2].

Оскільки бюджетні установи є неприбутковими, то вони створюються для задоволення соціально-економічних, освітніх та культурно-просвітницьких потреб, а також для забезпечення конституційної будови держави, місцевого самоврядування чи незалежного судочинства.

В Україні функціонує понад 50 тис. організацій, які повністю або частково утримуються за рахунок державного чи місцевих бюджетів. Тому необхідним є моделювання та економічне оцінювання основ фінансової діяльності саме бюджетних установ, оскільки вони характеризуються цілим рядом особливостей:

- 1) Складання кошторисів;
- 2) Складання планів асигнувань;
- 3) Класифікація видатків та доходів [1, с.6].

Розробка ефективних методів моделювання та економічного оцінювання діяльності бюджетних установ є актуальною в контексті стратегічних завдань управління бюджетним процесом держави на всіх рівнях. Саме бюджетні установи відповідають за належний рівень надання соціальних послуг, тому ми маємо розуміти, що бюджетні кошти виділяються їм тільки після затвердження кошторисів та планів асигнувань, які визначають основні обсяги фінансування. Від того, наскільки обґрунтовано складені ці документи, значною мірою залежить рівень надання послуг бюджетним установам.

На сучасному етапі основним документом, регламентуючим питання складання і виконання кошторисів бюджетних організацій, є Порядок складання, розглядання, затвердження і основні вимоги відносно складання кошторисів, доходів і витрат бюджетних установ і організацій, затверджений постановами КМУ від 28.02.2002р. №228. Кошторис бюджетної установи складається з двох частин: загального і спеціального фондів. Загальний фонд кошторису включає надходження із загального фонду бюджету і розподіл витрат.

Спеціальний фонд кошторису включає надходження зі спеціального фонду бюджету і розподіл витрат. Спеціальний і загальний фонди кошторису складаються з дохідної і витратної частини [3].

Дохідна частина може включати: плату, за послуги які надає бюджетна установа або інші джерела власних надходжень, а витратна в свою чергу поділяється на капітальні та поточні видатки і включає витрати на утримання управлінського, господарського чи допоміжного персоналу, на відрядження, придбання інвентарю чи оплати комунальних послуг а також витрати на заробітну плату основним працівникам (педагогам, лікарям), на придбання продуктів харчування в закладах охорони здоров'я чи на медикаменти.

Розрахунки суми витрат за кошторисом здійснюють, виходячи з обсягу діяльності установи, визначеної планом її розвитку, та фактично їх рівня за попередні періоди.

Ми повинні розуміти, що моделювання та економічне оцінювання фінансової діяльності бюджетної установи формується на таких двох основних принципах:

- 1) Об'єктивної необхідності використання моделювання та оцінювання, як важливо необхідної стадії управління фінансами на всіх етапах роботи;
- 2) Ефективності, саме ефективність відбиває якісну сторону даного процесу й орієнтує його на одержання соціального ефекту.

В цілому слід відмітити, що фінансова діяльність бюджетних установ характеризується низкою таких особливостей: бюджетні установи функціонують на засадах державної чи комунальної форми власності й не можуть бути приватизовані, ставати банкрутами чи само ліквідуватися.

Бюджетні установи належать до неприбуткових організацій, тобто метою їхньої діяльності є не отримання прибутку, а надання нематеріальних послуг, відсутнє таке поняття як «виробничий брак». Бюджетні установи не наділяються оборотними коштами, саме бюджетні установи є складовою бюджетної системи країни і беруть участь у виконанні як дохідної, так і видаткової частини бюджету, виконуючи кошторис доходів і видатків – плановий документ, що підтверджує повноваження кожної установи стосовно отримання доходів і здійснення видатків, визначає обсяг і напрями витрачання коштів.

Перелік використаних джерел:

3. Бубенко П. Т. Фінансове планування діяльності бюджетних установ: Навчальний посібник / П. Т. Бубенко, О. Ф. Козир, О. В. Димченко, В. В. Димченко. – Х.: ХНАМГ, 2007. – 187 с.

4. Бюджетний кодекс України від 07.12.2017 № 2241- VIII (із змінами та доповненнями) // ВВРУ. – 2017

5. Ткаченко І. Т. Звітність бюджетних установ: навчальний посібник / І. Т. Ткаченко. – К.: КНЕУ, 2005. – 152 с.